Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktsiooni, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 4—5 Neljapäeval, 25. veebruaril 1960 XII aastakäik

HOMSE EEST, kus on tundmatu sõda!

23. veebruaril pühitses kogu nõukogude rahvas Nõukogude armee ja sõjalaevastiku päeva. Meie kuulsusrikas armee sündis raskete katsumuste tules, võitluses valgekaartlaste ja välismaiste interventide vastu. Päeva, mil raskete lahingutega peatati Pihkva all saksa okupantide edasitung, loetaksegi Punaarmee sünnipäevaks. Punaarmee erines tunduvalt teistest, kapitalistlike riikide armeedest. Olles tõeline rahvaarmee, leidis ta alati ja igal pool rahva toetust ning soov võidelda maa vabaduse eest ning kaitsta Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni saavutusi, oligi selleks jõuks, mis innustas meie sõjamehi ja mis andis võimaluse purustada ja tagasi paisata paremini relvastatud ja varustatud intervente. Kuid imperialistid ei leppinud olukorraga, nad ässitasid fašistliku Saksamaa hambuni relvastatud hordid rahulikku ülesehitustööd tegeva ja paremat tulevikku ehitava rahva vastu, Nõukogude Liidu vastu. Ja nad said väärilise vastulöögi. Igavesti lähevad ajalukku rasked lahingud Stalingradi, Moskva ja Berliini all, Kurski Kaarel ja Dnepri forsseerimisel. Oma osa selles suures võitluses andsid ka eesti rahva parimad pojad ja tütred, võideldes Eesti Rahvuskorpuse ridades ja partisanisalkades.

Teine Maailmasõda lõppes fašismi purustamisega, vabadust ja rahu armastavate jõudude täieliku võiduga. Kuid praegugi leidub veel maailmas jõude, kes püüavad lõhestada rahvaste vahelisi sõprussidemeid, kellele ei ole meeltmööda «külma sõja» likvideerimise ja üldise ning täieliku desarmeerimise plaanid. Seda näitavad uued fašistlikud väljaastumised Lääne-Saksamaal, Rootsis jm.

Seepärast on vaja rahvastel olla valvas, et mitte lasta korduda sõja õudustel, mis on selgesti veel kõigil meeles.

Nõukogude Liit on alati seisnud ja seisab ka edaspidi rahuvõitlejate eesotsas. Nõukogude armee on valmis tagasi lööma iga agressiooni, et kaitsta oma sotsialistliku kodumaa saavutusi majanduslikus ja kultuurilises ülesehitustöös, võitluses parema ja helgema homse eest, homse eest, kus on tundmatu sõda.

Tähistati Nõukogude armee ja sõjalaevastiku päeva

Nõukogude armee 42. aastapäeva tähistati instituudis teisipäeval piduliku koosolekuga. Armee sünnipäeval meenutasid rindeteedel veedetud päevi ja lahingute karmusi endised rindevõitlejad — endise Eesti Laskurkorpuse polguülem sm. Ermel, TPI majandusosakonna juhataja sm. Laur ja erikateedri juhataja sm. Tarassenko. Lõpuks laulis TPI Naiskoor.

Armee aastapäeval ei unustatud ka neid, kes oma elu hinnaga kindlustasid meile helge tänapäeva. TPI delegatsioon asetas pärja Jevgeni Nikonovi mälestussamba jalamile. Ehitusteaduskonna komsomolibüroo sekretär E. Uibo lausus pärga pannes: «Üks nendest paljudest, kes ohverdas oma elu meie kodulinna kaitsel, oli Jevgeni Nikonov. Meie, Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilased, peame mälestust temast alati kalliks.»

A. MAITSALU

Külaliskoorid Tallinnas

Möödunud laupäeval pakkus laulusõpradele meeldivat külakosti Leningradi Kalinini-nimelise Polütehnilise Instituudi Segakoor L. Rakovitši juhatusel. Kontserdi kava oli koostatud meeldivalt ja mitmekülgselt. I. Dunajevski «Lennake tuvid» kõrval kuulsime O. Lasso «Kaja», Bach-Gunod' nõudlikku «Ave Mariat», G. Ernesaksa laulu «Mu isamaa on minu arm», viimasest lõpusalmi isegi eesti keeles.

Hea kontsert võeti kuulajaskonna poolt soojalt vastu. Tulised aplausid meelitasid koorilt välja veel sellised head lisapalad nagu Tšaikovski «Napoli lauluke» ja Vibichi «Poeem».

R. NALIMOV

21. veebruaril toimus «Estonia» kontserdisaalis Tartu Üliõpilasmeeskoori järjekordne kontsert. Möödunud kontserdi kavas oli paljude heliloojate koorilaule.

Kui kontserdi esimeste laulude juures oli märgata mõningat ärevust ja kohanematust saaliga, siis möödus see varsti ja kontserdi teine osa andis eriti suure elamuse ja rahuldustunde. Erilise menu osalisteks said kontserdil vene rahvalaul «Ketraja», E. Aava «Nooruse aeg», Sibeliuse «Finlandia» ja koor Verdi ooperist «Nabucco». Viimasi esitasid laulumehed erilise soojuse ja kunstilise viimistlusega. Eriti nauditavad olid kontserdil üleminekud piano ja forte vahel. Üldiselt võib-olla iseloomustavad Tartu Üliõpilasmeeskoori kontserti kõige paremini Jüri Variste sõnad, kes ütles, et seekordsel kontserdil ta märkas täiesti uut iseloomujoont lauljate hulgas, mis talle väga meeldis — nimelt seesmist kaasaelamist ja põlemist, mis kandus ka saali.

Tartu Üliõpilasmeeskoori kontsertreis Tallinna lõppes tujukõllase koosviibimisega TPI Naiskoori ja mõnede teiste Tallinna kooride esindajatega. Sel koosviibimisel vahetati ka mälestusesemeid. TPI Naiskoori poolt anti laulumeestele üle gloobus, et nad kontsertreisidel olles alati leiaksid tee koju. Tartlased tõid omalt poolt kaasa toidunõud, et TPI Naiskoor korraldaks ka tulevikus selliseid meeldivaid vastuvõtte.

RIINA PEHME

Mida arutati direktsiooni koosolekul

GENERAALPLAAN KIIDETI HEAKS

Nädala algul toimunud direktsiooni koosolekul oli päevakorras kaks aktuaalset küsimust — TPI uute elamute generaalplaani kinnitamine ja talvise eksamisessiooni kokkuvõtted.

Generaalplaani tutvustas arhitekt sm. Tölpus. Instituudi uude hoonetekompleksi kuuluvad peahoone, spordiehitus, ühiselamud ja majanduskorpus kogumahuga 138 000 kuupmeetrit. Planeeritud õppekabinetid, töökojad, auditooriumid, aula vastavad kaasaja nõuetele. Suuematest auditooriumidest on ette nähtud üks 250 ja kolm 150 kohaga auditooriumi ning 200 kohaga füüsikaauditoorium. Ruumide iseärasuseks on liikuvad seinad, mida saab vajaduse korral kõrvaldada, muutes sellega ruume avaramaks. Kogu peahoone jaguneb teaduskondade kaupa korpustesse, kusjuures on arvestatud ka instituudi laienemise võimalusi. Vajaduse korraks on planeeritud võimalused uute tiibehituste ja korpuste juurdeehitamiseks. Direktsioon, kuulanud veel seltsimeeste Wendachi, Lindbergi ja Toompergi sõnavõtud hoonete elektrifitseerimise jm. küsimustes, kiitis TPI uue generaalplaani heaks.

EKSAMISESSIOONI TULEMUSED EI RÕÕMUSTA

Ettekandega talvise eksamisessiooni tulemustest esines direktori asetäitja õppetöö alal sm. Oserov. Üliõpilaste teadmiste kontrolli kohta võib teha järgmise lühikokkuvõtte.

Üldse sooritas päevases osakonnas kõik eksamid 75% üliõpilastest, õhtuses osakonnas aga ainult 50%. Seega on tulemused möödunud õppeaastaga võrreldes halvemad (mullu vastavalt 78% ja 56%). Jättes kõrvale uutes tingimustes õppiva I kursuse, võib teaduskondade kaupa teha järgmise järelduse (s. t. II—V kursuse ulatuses). Kõige rohkem on eksameid sooritanud üliõpilasi keemia-mäeteaduskonnas (90%), järgneb 78%-ga energeetikateaduskond ja 75%-ga mehaanikateaduskond. Kõige halvemad on tulemused ehitusteaduskonnas (73%). Kursuste lõikes on nõrgeimaks II kursus, kus mitmesuguste võlgadega on 37% üliõpilastest.

Millega seletada suurt õppeedukuse taseme vahel keemia-mäeteaduskonna ja ehitusteaduskonna vahel? Üheks põhjuseks võib olla asjaolu, et keemikutel tuli sessiooni vältel sooritada 4 eksamit, teistes teaduskondades aga sama ajavahemiku jooksul enamuses 5 eksamit. Samuti ei olnud keemikutel eksamit füüsikas ja tugevusõpetuses, millised ained kujunesid üleinstituudilisteks komistuskivideks. Kõige suurem mitterahuldavate hinnete protsent ongi füüsikas (25%) ja tugevusõpetuses (22%). Võrreldes varemate aastatega on olukord paranenud teoreetilise mehaanika osas, kus ebarahuldavaid hindeid esines nüüd 10—15% ulatuses.

Teeme pisut statistikat õpperühmade osas. Ehitusteaduskonna ja üldse instituudi nõrgeimaks õpperühmaks möödunud eksamisessiooni põhjal tuleb lugeda E-45, kus edukalt eksamid õiendanud üliõpilaste protsent on kõigest 16! Järgnevad rühmad E-42 (43%) ja E-41 (54%).

Energeetikateaduskonna «pingerida» on järgmine: esikohal on AE-43 (33%), teisel kohal 42%-ga AT-44 ja kolmandal — AL-45 (43%). Üldiseks komistuskiviks kujunesid mõlemas teaduskonnas füüsika ja elektrotehnika.

Mehaanikateaduskonnas valmistas tõsise ebameeldivuse õpperühm MA-46. Eksamid sooritas küll 40% üliõpilastest, kuid kõige rohkem mitterahuldavaid hindeid koguti füüsikas ja NLKP ajaloos. Viimane õppeaine pole aga seniste kogemuste põhjal üliõpilastele eriti kõvaks pähkliks osutunud.

Keemia-mäeteaduskonna nõrgeimaks rühmaks osutus 0—41, kus nii mitmelgi üliõpilasel oli tõsiseid raskusi tugevusõpetusega.

I kursuse üliõpilastel tuli sellel sessioonil eksamitules olla kahel korral — kõrgemas matemaatikas ja kujutavas geomeetrias. Viimasega oli tõsiseid raskusi. Kõige paremini sooritas eksamid energeetikateaduskonna I kursus.

Kuigi võlgade likvideerimise tähtajad on möödunud, on instituudis siiski veel 59 üliõpilasa, kes omavad akadeemilisi võlgnevusi (mehaanikateaduskonnas 18, energeetikateaduskonnas 17, ehitusteaduskonnas 18 ja keemia-mäeteaduskonnas 6). Üliõpilaste nimekirjast on nõrga õppeedukuse tõttu kustutatud 62 üliõpilast.

Nagu see lühikokkuvõte näitab, ei saa meie üliõpilaste tööga teadmiste omandamisel rahule jääda — lünki ja ebaõnnestumisi on veel liialt palju. Kevadine eksamisessioon on veel kaugel, kuid juba nüüd on aeg mõelda sellele, kuidas tõsta õppeedukust, et sellist sessiooni kokkuvõtet, nagu tehti nüüd, ei tuleks kevadel korrata. Direktsiooni koosolekul võeti vastu ka otsus olukorra parandamiseks, mis tuleb läbiarutamisele kõigis teaduskondades.

R. MURAKAS

Kohtumine külalistega Ungarist

Talvisel õppevaheajal külastasid meie linna ungari noorsoo esindajad — üliõpilased, kes õpivad Moskva kõrgemates õppeasutustes. Delegatsiooni, keda juhtis Ungari saatkonna kolmas sekretär Laszia Vaczi, koosseisu kuulusid 38 üliõpilast ja 7 aspiranti.

Pühapäeval, 31. jaanuaril k. a. toimus ELKNÜ Tallinna Linnakomitee korraldusel Huvitavate Kohtumiste Klubis kohtumisõhtu külalistega. Ungari noorte delegatsiooni nimel võttis sõna Moskva Riikliku Ülikooli aspirant Imre Kertes, kes rääkis oma kodumaast ja noorte tööst ja elust Ungaris. Ühiselt jälgiti hiljem kontserti. Kõigi kohalviibijate poolt võeti eriti soojalt vastu külaliste poolt esitatud temperamendirikkad ungari rahvatantsud.

Tallinna üliõpilaste nimel tervitas külalisi ELKNÜ TPI komitee liige, personaalstipendiaat Jüri Kann. Samuti andis ta üle Ungari üliõpilastele mälestusesemed. Kohtumisõhtu pidulik osa lõppes ühise Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni Hümni laulmisega.

Veidi hiljem, tantsupõrandal, tutvusid Tallinna üliõpilased külalistega lähemalt ja sõlmisid uusi toredaid sõprussidemeid.

L. HELIND

Ungari noorte elust rääkis kohtumisõhtul aspirant Imre Kertes.

H. Araku foto

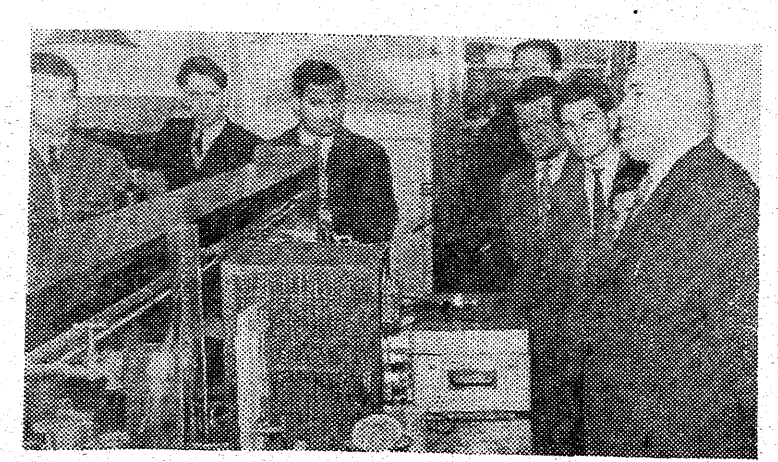

Ungari üliõpilased külastasid ka meie instituuti. Pildil näeme neid tutvumas TPI keemialaboratooriumiga.

H. Araku foto

Rohkem tähelepanu kujutava geomeetria õppimisele

Möödas on jällegi üks eksamisessioon, mis tõi endaga kaasa nii õnnestumisi kui ka kibedaid ebaõnnestumisi.

I kursuse üliõpilastel tuli sooritada eksamid kõrgemas matemaatikas ja kujutavas geomeetrias. Kuna töö kõrval õppimine on pingutav, siis nõudis see eksamisessioon I kursuse üliõpilastelt suurt tahtejõudu ja järjekindlat aine omandamist.

Valulapseks kujunes kujutava geomeetria eksam. Peaaegu igas rühmas esines üle viie läbikukkumise. Rekordi haaras enda kätte õpperühm MM-15, kujutava geomeetria eksamit ei sooritanud siin 13 üliõpilast. Ehitusteaduskonna nõrgemaks rühmaks osutus E-15, kus mõlemis eksamis kukkus läbi 8 üliõpilast. Rühmas ES-13 kukkus kujutavas geomeetrias läbi 10 üliõpilast, kõrgemas matemaatikas 7. Üliõpilane Ano Raiva on aga kukkunud läbi koguni mõlemal eksamil. Rühmadest MK-11 ja MR-11 on 6 üliõpilasel kujutav geomeetria juba kahel korral ebaõnnestunud (Helle Kaarma jt.).

Mehaanikateaduskonna parimaks õpperühmaks osutus MP-17, kus ainult neli üliõpilast said puuduliku hinde. Mehaanika- ja ehitusteaduskonnas kukkus kujutavas geomeetrias läbi üldse 66 üliõpilast. Selline suur ebaõnnestumiste arv on tingitud peamiselt sellest, et üliõpilased tihti puudusid harjutustundidest, jätsid unarusse iseseisva töö ega pööranud tähelepanu süstemaatilisele kordamisele. Ja see maksis ennast valusalt kätte.

Kõrgemas matemaatikas on üliõpilaste tase tunduvalt kõrgem, esines ainult mõni üksik mitterahuldav hinne igas rühmas.

Esimese eksamisessiooni kõrgemas koolis sooritasid hästi üliõpilased: V. Sinjakov, V. Šeiko (E-15), U. Vent, O. Joa, A. Ploovits (E-12), T. Koit (MI-11), Kapral, Kukk, Saarmets (MK-11) jt.

H. KARU

Kultuurmassiline töö elavamaks

Käesoleval semestril on Tallinna Polütehnilise Instituudi ametiühingu komitee poliitkasvatusliku ja kultuurmassilise komisjoni töös planeeritud rida huvitavaid üritusi. Erilist tähelepanu on pööratud töö intensiivistamisele ühiselamutes. On ette nähtud läbi viia mitmeid loenguid direktsiooni poolt, nagu direktori sm. A. Aarna loeng teemal: «TPI arenguperspektiividest käesoleval seitseaastakul». Samuti toimub rida loenguid mitmesugustel eriteemadel, nagu tehnika ja teaduse arengust, kaasaegsest kodusisustamisest, maitsekast rõivastumisest, reisimuljetest jne. Plaanis on sel semestril läbi viia šefluskontserte ettevõtetes, korraldada küsimuste-vastuste õhtu, temaatiline õhtu F. Chopini loomingust, organiseerida kõrgemate koolide vahelised peotantsude võistlused, viia läbi temaatiline õhtu klassikalisest kooriloomingust TPI Meeskoori osavõtul TPI näiteringi esitusel tuleb ettekandele G. Priede «Normundi tütarlaps», Regulaarselt toimuvad kolmapäeviti kinoetendused TPI füüsikaauditooriumis.

Märtsi algul viivad meie kollektiivid läbi nn. «Suure rahu kontserdi», rahufondi heaks.

Erilist ettevalmistust aga nõuab aprillikuus toimuv TPI kunstilise isetegevuse olümpiaad. Selle edukaks läbiviimiseks on vaja, et kollektiivid viivitamatult asuksid selle ürituse ettevalmistamisele. Seni on sel alal üles näidanud suurimat aktiivsust keemia-mäeteaduskonna ametiühingu büroo, kelle initsiatiivil on olümpiaadi paremaks läbiviimiseks moodustatud komisjon järgmises koosseisus:

esimees — H. Uibopuu, esimehe asetäitjad — Valgepea (KS-42) ja Raudla (KT-83), liikmed — Aksel (KS-102), Vahesaar (KT-83), Talvik (K-61), Virkoja (K-41).

Uudse üritusena tuleks märkida ametiühingu komitee kultuurmassilise komisjoni tööplaanis elava ajalehe väljaandmist 28. veebruaril s.a. aud. VII. Kõigepealt ütleb nimetus — elav ajaleht — ise, et tal on teatav sugulus trükituid ajalehega. Ta peab tooma meile uudiseid kogu maailmast, selgitama aktuaalseid ja vajalikke küsimusi, jutustama eesrindlastest, paljastama puudusi, näitama nende põhjusi jne. Ajalehes peaksid huvitavalt kajastuma mitmesugused käitumise küsimused, peaksid olema spordirubriik, arstliku nõuande nurk ja mitmesugused muud probleemid, mis võiksid huvitada kuulajaskonda (muusika, kunst, kirjandus, šatiir, olukirjeldused, reisi- ja mitmesuguste muude muljete edasiandmine). Elav ajaleht kujuneb sisukaks ja huvitavaks sel juhul, kui tema väljaandmisest võtab osa arvukas «kirjasaatjate» ring, s.t. kui üliõpilased ise ajalehe väljaandmisele aktiivselt kaasa löövad.

TPI ametiühingu komitee kutsub üles kõiki üliõpilasi ajalehe edukast väljaandmisest osa võtma ja tegema omapoolseid ettepanekuid semestri töö huvitavamaks ja mitmekesisemaks muutmisel.

Võib olla oleks vaja semestri jooksul organiseerida veel mõningaid täiendavaid üritusi — loenguid või loengute tsükleid (kujutavast kunstist, muusikast jne.)?

Ootame teie aktiivsust ja ettepanekuid, üliõpilased!

K. TARMISTO,
TPI ametiühingu komitee kultuurmassilise komisjoni esimees

Diplomandid suunati töökohtadele

Laevajõuseadmete erialal lõpetab käesoleval aastal 38 noort spetsialisti, seejuures sisepõlemismootorite ja seadmete alal 14 ning aurujõuseadmete alal 24 noort. ENSV Rahvamajanduse Nõukogu poolt ning ka väljastpoolt vabariiki (Riiast, Klaipedast, Kiievist, Sevastoopolist) oli saabunud üle 50 nõudmise mainitud eriala insener-mehaanikutele, kusjuures 15 diplomandi kohta saabusid nimelised taotlused. Nii näiteks, ENSV TA-st saabus ettepanek diplomand Rein Põvati tööleasumiseks Energeetika Instituuti automaatika alal, Vello Nurmise ja Einar Kivimäe suunamiseks ENSV RMN Kalatööstuse Peavalitsuse Konstruktorite Büroosse, Väino Rumesseni suunamiseks ENSV Standardite ja Mõõduriistade Komiteesse, üliõpilaste Vladimir Sinjovi ning Igor Ljapunovi suunamiseks Održonikidze-nim. Laevaehitustehasesse Sevastoopolis jne.

Kuna kateedris oli õigeaegselt läbi viidud ettevalmistustöö ning üliõpilastega vesteldud töökohtadele määramise asjus, toimus viimane võrdlemisi kiiresti ning ladusalt. Peale mõne erandi, nõustusid kõik töölesuunatavad komisjoni otsusega ning kinnitasid seda oma allkirjadega. Samas ilmnes aga ka rida puudusi, millest tuleks kõigepealt teha tõsiseid järeldusi ENSV RMN kaadriosakonna töötajail ja samuti TPI direktsioonil ning ühiskondlikel organisatsioonidel.

Nimelt 90% pakutud töökohtadest puudus elamispind — isegi voodikoht ühiselamus, rääkimata toast, mis on aga mitme NSVL MN ja Kõrgema ja Kesk-erihariduse Ministeeriumi määruste jämedaks rikkumiseks. See asjaolu oli põhiline, mis tekitas raskusi nii instituudile kui ka tööandjale erialase kvalifikatsiooni rakendamise ning insenertehnilise kaadri kasutamise seisukohast. Üheks näiteks on Tallinna Ekskavaatoritehas, mis tunneb teravat puudust insenerkonstruktorite järgi. Tehasest saadeti TPI direktorile vastav taotlus ühes nimede äratoomisega, kuid elamispinna puudumise tõttu jäid kõik seitse kohta täitmata. Sama saatuse osaliseks said loomulikult ka teised juhtiva kaadri taotlejad, nagu Kalapüügilaevastiku Ekspeditsioonibaas, mis taotles 11 inseneridiselisti ja rida teisi.

Samas aga ettevõtete esindajad, kellel oli varuks mõni lisakoht ühiselamus, said endile lisa ka inseneride osas.

Niisugust praktikat ei tohi muidugi tervitada, kuna see teeb mõttetuks eeltöö teaduskonnas ning kateedris, kus kõigepealt arvestatakse üliõpilase õppeedukust ning kalduvusi, samuti ka perekondlikke jm. põhjusi. Kahjuks aga muudab «voodikoht» nii teaduskonna kui ka diplomandi head kavatsused ning seab nad raske valiku ette viimasel minutil, mis samuti häirib komisjoni tööd ning põhjustab isegi äraütlemisi.

Mis puutub töökohtade vastavusse erialale, siis peab ütlema, et umbes pooled vastasid spetsialistide profiilile. Teised kohad aga tõendasid kui suur on veel insener-tehnilise kaadri puudus meie vabariigis. Teades hästi suunamisele tulevate diplomantide eriala, taotlesid neid endale ning võitlesid nende eest komisjonis, peale juba mainitud Ekskavaatoritehase esindaja, veel Estonprojekt, ENSV Tööstusprojekt, Tallinna Heakorratrust ja... Võhma Lihakombinaat. Muide viimane ahvatles peatehnoloogi kohaga, mille juurde kuulub ka korter. Ja sinna avaldas soovi minna tööle E. Annus, kes aga on senini ainuke oma töös mahajääv diplomand.

Peab tähendama, et diplomandidel tuli võidelda suurte raskustega oma projektide koostamisel. Nimelt on TPI vist ainuke kõrgem tehniline õppeasutus NSV Liidus, kes ei oma projekteerimisruume. Õpingute tähtsaim etapp toimub n.ö. «vabaõhuetenduse» kujul, iseteenindamise korras, mis on aga täiesti lubamata paljudest seisukohtadest, nagu on seda korduvalt valgustanud energeetikateaduskonna kateedrid mitmel nõupidamisel. Peatselt asuvad diplomprojektide koostamisele ka õhtuse osakonna diplomandid, kes peaaegu kõik taotlevad õigusega töökohta instituudis, et otstarbekalt kasutada oma nappi aega diplomprojekti tegemiseks. Ehk leidub siiski niisugune ruum, sm. Oserov? See aitaks veelgi parandada noorte spetsialistide ettevalmistuse taset.

P. MUREL,
laevajõuseadmete kateedri juhataja

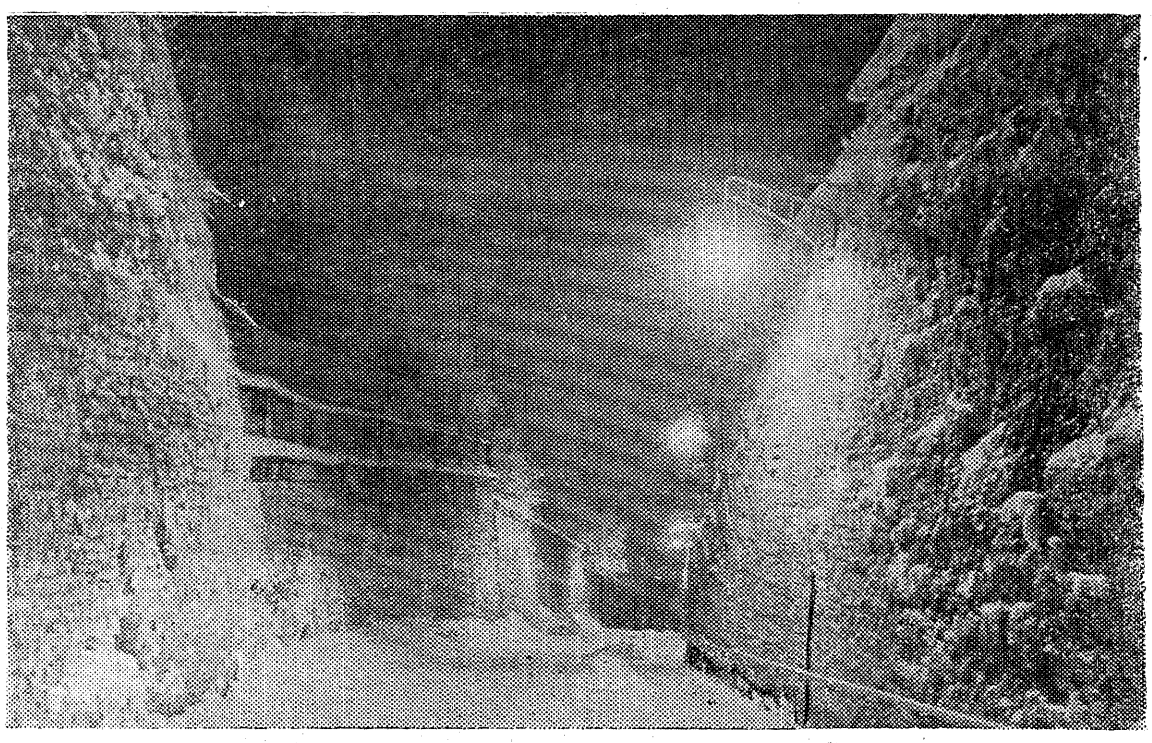

Nurgake öisest Talinnast. H. Araku foto

MEENUTADES SÕJAPÄEVI

1941. a. juuni. Teine nõukogude suvi ENSV-s. Oli likvideeritud kogu kodanliku valitsuse aja kestnud tööpuudus. Oli viidud lõpule nõukogude maareform. Nii tööstus kui põllumajandus olid teel tõusule. Rahva elu oli muutumas paremaks.

Siis, 22. juuni hommikul, saabus ärev teade — Saksa fašistlikud väed tungisid ootamatult Nõukogude Liidu territooriumile ja alustasid mittekallaletungi lepingu murdjatena sõjategevust.

Kogu nõukogude rahvast haaras raev fašistlike anastajate vastu, kuid rahuliku rahva relvastumine, tööstuse ümberkorraldamine sõja vajadusteks, võttis aega. Seni tuli piiri kaitsta rahuaegsetel kaardiväeosadel ning pidada raskeid lahinguid arvuliselt ülekaalus oleva ja kogu Euroopast kokkuriisutud tehnikaga varustatud hitlerlike vägede vastu.

Raske oli sel ajal rindel. Nädalate ja kuude kaupa tuli väeosadel, nii öösel kui päeval, pidada kaitselahinguid. Sakslased püüdsid saavutada võitu iga hinna eest. Nad kasutasid selleks kõiki vahendeid — rahva hirmutamist, terroriseerimist, linnade ja asulate pommitamist, süütamisi, purustamist ja elanikkonna hävitamist.

Olime meie parteibüroo sekretäri sm. Klementiga vana Vene linna Staraja Russa lähedal pealtnägijateks, kui Saksa lennukid hävitasid linnast välja põgenenud vanakesi, naisi, lapsi, kuigi nad olid täielikult varjamata, ja oli selgesti näha, et pole tegemist sõjaväelastega.

Vaatamata suurtele raskustele ei kaotanud nõukogude rahvas ega tema relvastatud jõudude vaprad võitlejad meelekindlust. Tagala tegi kõik mis võimalik rinde heaks. Ja lakkamatu vooluna suundus rindele nii mehi kui ka relvastust, sõjavarustust ja toitaineid. Kõik sõja-aastad olid nõukogude sõjamehed korralikult toidetud, hästi riietatud ja relvastatud. Talvine varustus oli minu arvates parem ja soojem kõikide teiste riikide armeede omast. Ta võimaldas lageda taeva all olla ja tegutseda ka kõige külmemate ilmadega.

Relvastus aga täienes ja kasvas suure kiirusega. Juba 1941. a. augustis ilmusid sellesse rindelõiku eesliinile, kus tuil tegutseda minul, kuulsad kaardiväe miinipildujad — «Katjušad». Nende esimene debüüt oli nii edukas, et sakslased taganesid, jättes suure kiiruga maha isegi Staraja Russa, mille vallutamisel nad olid kandnud suuri kaotusi. Peagi järgnes sakslaste purustamine Moskva all ja teised Nõukogude armee edukad lahingud. Peale Stalingradi kaotas aga Saksa armee initsiatiivi täielikult ja vaatamata visale vastupanule, varises ta kokku Nõukogude armee järjekindlate löökide all. Kustumatu kuulsuse pälvisid nõukogude võitlejate vaprus, komandöride juhtimise oskus ja sõjatehnika kvaliteetsus ning vastupidavus. Sõja lõpul kinnitasid kõikide riikide sõjalised spetsialistid, et nõukogude tankid osutusid mööda nud sõjas kõige paremateks ja täielikumateks.

Mis puutub eestlaste osavõttu Suurest Isamaasõjast, siis moodustati Nõukogude Eesti territooriumilt pärinevatest kodanikest esialgu territoriaalne ja hiljem (1942. a.) Nõukogude armee Eesti Rahvuskorpus, mis võttis osa Velikije Luki, Novosokolniki jt. linnade ning samuti Nõukogude Eesti ja Läti vabastamisest. Meie sõjamehed näitasid endid kõikjal kartmatute võitlejatena. On mitmeid näiteid, kus korpuse üksikud grupid avaldasid väga julget vastupanu mitmekordses ülekaalus vaenlase väeüksustele, nagu korpuse sidemehed Dno linna juures, korpuse staabi kaitsel, kus esimesena eestlastest pälvis Nõukogude Liidu kangelase austava nimetuse poliitjuhi asetäitja, kommunistlik noor Arnold Meri.

Paljumiljonilise Nõukogude armee koosseisust moodustas korpus muidugi ühe väikese murdosa ja kuigi sinna olid kogunenud tuhanded kommunistid ja nõukogude aktivistid, poleks ta suutnud üksinda midagi nimetamisväärset ära teha ka Eesti NSV vabastamisel. Siin aga ilmneski Nõukogude Liidu paljude rahvuste murdmatu sõpruse tugevus. Nõukogude Eestit okupeerivad fašistlikud väed löödi puruks mitmete nõukogude väeüksuste poolt Nõukogude Liidu marssali Leonid Govorovi üldjuhtimisel. Nõukogude armee Eesti Rahvuskorpus võttis nende üksuste koosseisus aktiivselt osa Narva, Mustvee, Tallinna, Haapsalu, Muhu ja Saaremaa vabastamisest ning hiljem, nagu juba märkisin, Läti NSV territooriumi vabastamisest Kuramaal.

Nende võitluste käigus näitasid paljud võitlejad jällegi suurt mehisust ja kangelaslikkust. Nii võitlesid eestlase sm. Andrejevi pataljoni sõjamehed Avinurme juures edukalt nelja vastase polguga, lõid tagasi kõik pealetungid ja pidasid neid kinni seni, kuni jõudsid kohale korpuse tankiväeosad, kes vastase täielikult purustasid.

Kangelaslik oli 8 km laiuse Suure Väina forsseerimine, kus ülesnäidatud vapruse eest omistati Nõukogude Liidu kangelase nimetus sm-tele Repsonile ja Matjašinile. Vapralt forsseeriti samuti Väike Väin, millest ka minul ühe selle korraldajana tuli osa võtta. Kui Suure Väina kiire ületamine toimus väikeste, kuid kiirete sõjalaevade abil, siis Väikse Väina 3 km tuli vastase tugeva tule all ületada kokkupandavate lootsikute ja amfiibautodega. Kohe, kui meie võitlejad maabusid, püüdsid sakslased neid oma reservide abil tagasi merre paisata. Seltsimees Pauli väeosa võitlejad aga ei lasknud seda sündida. Sinna, kuhu nad Saaremaal kanna kinnitasid, rajasid nad vajaliku platsdarmi dessantoperatsiooni jätkamiseks. Isegi haavatud võitlejad ei lahkunud rivist ja saksa reservid hävitati isegi varem kui vaenlase sõdurid autodelt maha jõudsid hüpata.

Paljud rahvuskorpuse tublidest võitlejatest töötavad praegu ka meie instituudis, nagu seltsimehed: Klement, Oserov, Talvet, Eesmaa, Lebbin, Lepikson, Samolevski, Palu, Haagmaa, Mesipuu ja paljud teised. Partisanidena tegutsesid seltsimehed: Arhangelski, Lillepea, õed Ida ja Emma Jõgid jt.

Lõpuks tahan tuua veel ühe näite Nõukogude Liidu rahvaste sõprusest ja seda oma isiklikust elust. 1941. a. sügisel sain rindel raskesti haavata. Mürsukild rebis puruks maksa ja tungis kopsu kaudu selgrooni. Esimene, kes mulle lahingutules appi tõttas ja esmaabi andis, oli poliittöötaja — tatarlane. Ränga haava ja raskete transporditingimuste tõttu kaotasin palju verd. Olin juba surma lävel, kuid tublid nõukogude arstid — venelased, ukrainlased, eestlane ja juut — rakendasid kogu oma oskuse ja energia ning tegid kõik mis suutsid, et mu elu päästa. Ja nad mitte ainult ei päästnud mu elu, vaid aitasid mul pideva ja tõhusa raviga tõusta jalule ja pöörduda tagasi rindele.

Lõpetades soovin kogu südamest, et Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei, Nõukogude Valitsuse ja kogu meie rahva taotlused püsiva rahu suhtes oleksid edukad ja, et kunagi enam poleks meil ega meie lastel vaja taluda sõja raskusi ja purustusi.

Kaardiväe tagavara alampolkovniku A. LAURI esinemisest Nõukogude armee ja sõjalaevastiku päeva puhul instituudis toimunud pidulikul koosolekul.

TALVISTEL MATKARADADEL

Parimaks puhkuseks peale pingutavat eksamisessiooni on matkamine. Viimastel aastatel on matkasport muutunud meil eriti populaarseks. Seda näitab möödunud suvistest võistlustest osavõtt — igal orienteerumisvõistlusel või matkasportlaste kokkutulekul oli esindatud ka TPI.

31. jaanuaril 1959. a. toimusid Aegviidu ümbruses Tallinna meistrivõistlused orienteerumisspordis. Võistlustest võtsid osa mitmed meie instituudi üliõpilased. Meestest oli parim meie meeskond (T. Keskküla, V. Rootsi, E. Maasik). Individuaalselt parema tulemuse saavutas T. Keskküla, tulles teiseks. V. Rootsi oli viies. Üldisse paremusjärjestusse TPI aga ei kuulunud, kuna naiskonda polnud esindatud.

14. veebruaril k. a. Elvas toimunud vabariiklikel meistrivõistlustel orienteerumisspordis võitis TPI naiskond (V. Randloo, S. Väinloo, H. Golubev) meistritiitli. Individuaalarvestuses oli naistest S. Väinloo kolmas ja meestest V. Rootsi samuti kolmas.

31. jaanuari ööl vastu 1. veebruari alustasime seitsmekesi (T. Kerem, V. Rootsi, V. Randloo, Ü. Rooba, S. Väinloo, R. Laide ja allakirjutanu) matkateed Lõuna-Eestisse. Lähtepunkti — Sangastesse — sõitsime rongiga. Sealt algas esimese raskuskategooria matk aga omal jõul. Meie matka marsruut haaras järgmisi punkte: Sangaste — Karula — Mõniste — Rõuge — Haanja — Võru — Otepää. Marsruudi pikkus oli 180 km, mille pidime läbima kuue päevaga.

Nagu iga algus, nii oli ka see raske, täis igasuguseid ootamatusi. Juba esimesel päeval murdis loomas Kerem suusa. Mis teha? Jäta või sõit pooleli. Aga ei — peatsamas sai suusk enamvähem sõidukõlblikuks lapitud ja sõit võis jätkuda. Harjumatud olime algul suurte ja tüllikate seljakottidega. Kogu elamine tuli ju sellistes kaasa vedada. Kuid saime ka sellest üle.

Suurim äpardus terve matka jooksul oli see, et tulemata jäi meestel, kes pidi kaasa võtma kompassi.

Nii pidime matkama kompassita. Et siiski õiget asimuuti hoida, tuli kasutada kohalike elanikke näpuganäidatud suundi. Tulemus oli see, et möödasõite ja eksimusi oli rohkem kui arvata võisime. Õhtuks jõudsime siiski õnnelikult mõnda koolimajja ööbima. Märkusena olgu lisatud, et mida väiksemas keskuses koolimaja asus, seda külalislahkemad meie vastu oldi.

Oma kokakunsti oskusi demonstreerisime kõik. Ja olime väga rahul ning tänulikud sellele, kes midagi oli parajasti valmistanud.

Omamoodi kadalipuks osutus Suurelt Munamäelt tagasisõit (mehi langes nagu loogu). Pärast Suure Munamäe taolisi «operatsioone» tarvitasime tihti plaastrit, steriliseeritud sidet või niiti ja nõela.

Metsatukkadega kaetud või paljad kõrgustikud vaheldusid põldude, jõekallaste, järvede ja metsatihnikutega. Kogu kaunis Lõuna-Eesti talvemaastik oli nende kuue päeva jooksul meie keskkonnaks. Vaadelda ja nautida oli palju, meeldivaid elamusi rohkesti. Väsimus, hõõrutud kannad ja raske seljakott said tasutud mitme- ja mitmekordselt.

Kokkuvõttes võib lugeda matka igati kordaläinuks. Kõik osavõtjad jõudsid tagasi pealinna täis reipust ja tervist, ning kavatsevad kindlasti järgmisel vaheajal samuti vahetada paikse eluviisi seljakoti ja kompassi vastu.

R. TÄÄKER

KAS TEATE, ET...

...hiljuti lõppenud kaheksa liiduvabariigi matškohtumisel suusatamises saavutas suusahüpetes esikoha meie instituudi üliõpilane Valev Aluvee (MM-61), kes täitis ka ühtlasi meie instituudi suusatajatest esimesena meistersportlase normi.

...meie instituudi võrkpallimeeskond, kes on aastaid olnud vabariigi üks tugevamaid, jäi Tallinna II grupi võrkpallivõistlustel IV kohale ja kaotas seega pooleks aastaks võimaluse pääseda esigruppi.

H. TUHERM

ÕPPEVAHEAJAL MOSKVAS

Avastada Maa peal uusi maid ei ole enam võimalik, nüüdisaja avastajad vaatavad igatsusega kosmose poole. Kuid tavalisele «lihtsurelikule» on sellelgi «avastatud Maal», veel küllalt avastada. Nii suundusime meie, tosin TPI tudengeid, keskmise tegevusraadiusega «uurimisretkele» Moskvasse. Tänu ametiühingu materiaalsele toetusele olime üsna keskmiselt selle «ekspeditsiooni» vastu varustatud.

Sõiduks olid kõik korralikult kohal. Sõit Tallinnast Moskvasse möödus vaikselt, hoidsime jõudu. Majutamisega oli algul väikesi viperusi, kuid lõpuks oli seegi raskus ületatud ja tuju tõusis nõutavale kõrgusele.

Kuna aeg on raha, seda aga tudengil vähe, siis asusime kohe asja juurde. Läksime näitusele. Ostsime ringpanoraamkino piletid õhtuks ja siirdusime kõigepealt meie vabariigi paviljoni. Sattusime paviljoni direktori sõbralikesse kätesse, kes agaralt aitas koostada tegevuskava selliselt, et suutsime kokku hoida vaatamisaega tundi poolteist.

Meie vabariigi paviljon oli maitsekalt sisustatud, kahjuks rohkemat ei julge ta kohta öelda. Seda, et eestlasel maitsest just puudu ei tule, me juba teadsime. Milleski muus meid ta aga veenda ei suutnud. Palju julgema ja enampakkuva mulje jättis meie lõunanaabrite paviljon. Puuduseks võib pidada vast seda, et eksponaate oli ruumi kohta rohkevõitu — rikka peremehe veidi väiksevõitu korter. Hea mulje jätsid paviljonid «Teadus» ja «Elektroonika». Nendes tajusid, et sõna «Inimene» on tõesti väärt kirjutada suure tähega. Tundsid isegi kosmose hõngu (vist kosmosest tagastunud raketi tõttu).

Ringpanoraamkino jättis mulje vaid oma uudsusega. See kinokunsti haru on beebieas ega suuda kunstiliselt elamust veel pakkuda.

Kuna olen ehitaja, siis püüdis silm peatuda rohkem ehitustehnikat käsitlevatel paviljonidel. Põllumajanduse ehitusi käsitlev näitus, mis oli ette valmistatud NLKP detsembripleenumiks, eriti uut ei pakkunud. Märkida võib mõningaid sünteetilisi ja puidujäätmetest fenool- ja karbamiidvaikudel koostatud materjale. Huvitavad ja uudsed olid ümmarguste loomakasvatushoonete projektid. Meile, ehitajatele meeldis väga Frunse kaldapealsel asuv ehitustehnika näituse paviljon. Mõjuka mulje jättis oma lakoonilise ranguse ja kaasaegse arhitektuuri stiilis ja materjalidel lahendatud «Ehitustehnika» paviljoni projekt, milline ehitatakse Ostankinosse, Rahvamajanduse Saavutuste Näituse lähedale. Raudbetoon-konsoolidega raami kandeava on suur. Koos konsoolidega katab aga saali, mille laius on 120 m. Hoone pikkus on 240 m ja kõrgus 23 m.

Kõigile meeldis eesti korterisisustus, milline oli saanud näitusel II preemia. Suurt huvi pakkusid uued materjalid: polüvinüülatsetaat, polükloorvinüül, nitrotselluloos, stekloplast ja paljud teised. Kahjuks ei ole nende materjalide kohaleasetamiseks küllalt töökindlaid klupmastikseid. Nende kohta öeldi — keemikud lubavad lähemas tulevikus.

Panoraamkino «Mir» jättis minule, kui ehitajale, mulje oma ehitustehnilisest küljest, filmist saadud mulje oli märksa tagasihoidlikum.

Käisin ka Tserõmuskis — uusehituste rajoonis. Tööd ehitusplatsil on mehhaniseeritud 90% ulatuses. Tornmajade ja teiste hoonete välisseinte materjaliks kasutatakse põhimiselt korebetooni, välisviimistluseks on laialdaselt kasutusel keraamiline väikeplaat (5×5 sm). Vaheseinteks on põhimiselt puitraamid ja puitarmatuuriga kips ja kergbetoonpaneelid. Üsna laialdaselt kasutatakse klaasist ja plastmassist torusid. Kahjuks jättis kõige selle juures mõningal juhul soovida ehituskultuur.

Käisime vaatamas ka tsehhi jääballetti «Euroopa südames». Solistid olid head. Jätsid hea mulje nii balleti- kui ka sõidutehnika alal. Soovida jättis rühm — eriti kui seda võrrelda Viini jääballetiga.

Tretjakovi Galerii on selleks liiga suur ja sügavaid muljeid pakkuv, et täielikult nautida ja mõista seda ülevat kunsti, isegi siis kui oled seal teistkordselt. Neli tundi selles hoones viibitud aega võib kindlustada vaid korraliku peavalu oma muljete ülirohkusega.

Külastasime ka teisi näitusi. Käisime Kremlis kontsertidel. Agaramad noormehed jõudsid isegi üliõpilaste peol ära käia — Moskva neiukesi vaatamas. Jäädi rahule ka pealinna kohvikutega. Meie neiukestele meeldisid seal rohkem neegrid, kui maitsvad Moskva koogid.

Tänu sm. E. Schmidtile külastasime Moskva Lomonossovi-nimelist Ülikooli. Muljed olid selle kolossi kohta kõigil väga head. Arvamused selle kohta, kuidas niisugused võimalused, nagu on seal õppivatel üliõpilastel, mõjuvad õppimisele, olid aga diametraalselt vastupidised.

Sügava mulje jättis Suures Teatris nähtud Prokofjevi ballett «Tuhkatriinu». Vaadates Strutskovat, Ledähi jt. soliste äärmiselt puhtalt tantsiva rühma taustal, võid unustada kus viibid. Peale niisugust etendust ei ole enam midagi suuteline vaatama, ega ole mingit tahtmistki.

Asusime uuesti rongil ja sõitsime tagasi. Muljete hulk oli suur. Kuigi olime füüsiliselt väsinud, tasusid saadud muljed selle kuhjaga. Kõik olid nõus sellega, et kui on võimalus, siis võetakse jälle reisikohver ja sõidetakse — mida kaugemale, seda parem. Iga rännul veedetud päev väärib kümneid kodus veedetuid. Laieneb silmaring, mõistad paremini kaugeid sõpru ja õpid tundma meie suurt ja võimast kodumaad.

K. EHALA (E-62)

Palju õnne soovib

Marje Kogerile ja

Leonid Dondukovile

nende ühise elu künnisel

õpperühm E-62

Nelijärvel libisesid suusad

Kui esimesed suusapäevadest osavõtjad Lenini puiesteele kogunesid, et sõita Nelijärvele suusapäevale, oli ilmaennustajaid rohkem kui vaja ja ka «temperatuur kõikus» — 10 kuni —25°C. Aga ega külm nüüd kedagi koju ei peletanud, ja nagu hiljem selgus, olid Nelijärvele sõidu tunnid KT-43 ja KS-42 tüdrukutele kõige külmemad tunnid. Juba bussis ennustati, et peaksime saama turismibaasis soojad toad... ja küllap sellega vist mõnelgi suusapäeva lõbud mõttes piirdusid. Nelijärve võttis meid aga karmilt vastu ja näitas, et sooja saab siin see, kes ei karda mägesid.

Vaevalt saime suusad määritud, kui kõik, isegi endised külmetajad, kiirustasid mägedesse sõitma ja ega nüüd küll külmast enam juttu ei olnud.

Kui tore on siinne maastik. Paljud olid ju siin esmakordselt ning seda suurema innuga «mõõdeti oma julgust» nõlvakutel. Tihti ei jäänud laskuja seljataha selgeid suusajälgi... vaid korralikult pühitud rada, et järgnejal oleks selge ülevaade mäe profiilist. Aga ega see kedagi hirmutanud, uuesti tõusti mäkke. Vahel mõeldi ainult kurvastusega neile, kes keedavad ja neelavad laboris lahuste aure ning näevad ainult aknast, et päike särab.

Kahju, et nemad ei saanud osa värskendavast puhkusest vabas looduses. Kuhu jäi aga sõitjate külmatunne — seda ei osnud keegi öelda ning peale lõunat, kui saabus «abivägi» mindi veel neile huvitavaid ja omal nahal proovitud radu näitama. Ei raatsitud isegi pimeduse tulekul tuppa tulla. Väideti, et kuuvalgel on veel ilusam suusatada. Kes teab, kõik ju oleme noored... Toas käis samal ajal lõbus jalakeerutus. Keegi ei mõelnud, et homme peab võistlema ning selleks peaks puhkama. «Peab jätkuma jõudu!» oli suurema osa mõte, kui lõpetasime südaööl lõbusa «Dinnaga» ümber suure lumememme oma esimese suusapäeva. Lõbusa mälestuse jättis veel sõit Jänedale, kus asjaosaliste arvates püstitati vähemalt instituudi rekord inimeste veol, sest autosse «laoti» 37 inimest.

Järgmine päev algas vastupidavuse prooviga suusarajal. Kõige parem tunne ei olnud jalgades kellelgi, sest eelmise päeva «mükusud» avaldusid hommikul selgemini, kui õhtul. Kuid kellele sa kaebad, tuli säilitada hea tuju. Tütarlastest võitis 3 km Hele Auli (KS-42) ajaga 13.40. Teise ja kolmanda koha saavutasid Tiiu Tartu (KT-43) ja Kersti Salo (K-41).

Poiste 10 km distantsil oli väljaspool konkurssi Indrek Taal (K-41) ajaga 39.00, lüües teist kohta ligi 5 minutiga. Teiseks tuli Ivar Kukk (0-61) ning kolmandaks Ants Toom (0-41).

Rühmadevalises arvestuses saavutas kindla esikoha 0-41 51 punktiga, jättes teiseks KT-43 ja kolmandaks K-41.

Nii oligi lõppenud meie suusapäevade «ametlik» osa. Viimased tunnid püüti kasulikult mööda saata ja jälle suunduti mägedesse. Kui suur oli küll mäenõlvade külgetõmbejõud kõigile — majas ei leidunud ainsatki «viili». Kuid aeg ei seisa kunagi, ja ka nüüd tuli katkestada kogu see lõbu ja alustada tagasiteed linna. Leidus neidki, kes sõidutuhinas kaotasid tagasitee ja mõttes arvasid endid juba mahajääjate hulka, kuid siiski jõudsid viimasel minutil kohale. Mäemeestele tundus, et tervete suuskadega ei ole ilus neilgi linna sõita kui õppejõud olid püstitanud rekordi suusalõhkumises (5 paari). Nad otsustasid kohale jääda ning järgmisel päeval rekordit üritada. Kahju, kuid sellest ei tulnud midagi välja, sest «suudeti lõhkuda» ainult 1 suusk. Mis parata, õppejõud osutusid «tugevamateks».

Nüüd linnas vaadatakse tunniplaani, kuidas saada järgmise laupäeva vabaks, et jälle sõita Nelijärvele. Vast on see parim hinnang suusapäevadele.

ÜLO PÄRNPUU (O-41)

Tšehhovi õhtu

Tšehhovi õhtut otsustas TPI klubi tähistada uudsemalt kui seniseid üritusi. Juba kuulutuled reetsid, et sel õhtul võib kuulda kirjandusteadlase sm. Siiraku vestlust A. P. Tšehhovi elust ja loomingust, osa võtta kirjanduslikust viktoriinist jne. Peale selle võis Tšehhovi õhtul tutvuda TPI raamatukogu poolt organiseeritud raamatunäitusega kuulsa vene kirjaniku teostest, kuulda isetegevuslaste esituses katkendeid Tšehhovi teostest ja jälgida füüsikaauditooriumis dokumentaalfilmi «Tšehhovi paikades». Muusikasõbrad esinesid kirjaniku lemmikhelilooja Tšaikovski paladega.

Huvitavalt kavandatud õhtu kippus aga osavõtjate vähesuse tõttu kahvatuks jääma. Kas tehnikainimesed, nagu TPI üliõpilasi kiputakse nimetama, ei tunne siis tõepoolest huvi kirjanduse vastu?

E. LIIVASTE

Fotoaparaadiga Kohtla-Järve konsultatsioonipunktis

Kohtla-Järvel töötab TPI konsultatsioonipunkt, kus täiendavad oma teadmisi 128 kaugõppe ja 35 statsionaarset üliõpilast.

Loeng konsultatsioonipunktis.

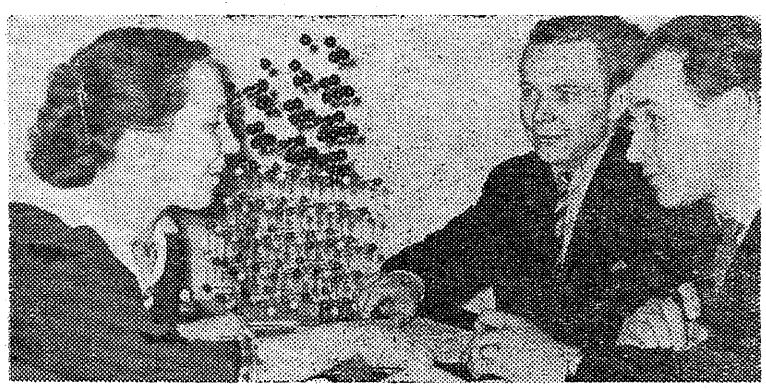

TPI õppejõud, geoloogiateaduste kandidaat Kaissa Orgo Kohtla-Järve konsultatsioonipunktis konsultatsiooni andmas. Vasakult paremale — Kukruse kaevanduse transpordiosakonna ülem Harri Kase ja sama kaevanduse mäemeister Kalvi Grüüning.

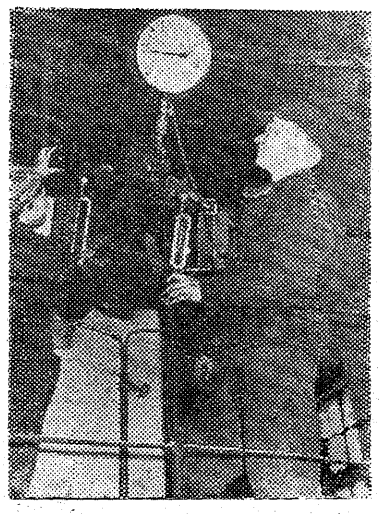

Kaevanduse nr. 4 katlamaja juhataja, I kursuse kaugõppeteaduskonna üliõpilane Ants Laanekask tööpostil.

Kaevanduse nr. 4 tööline õpperühma 0-21 üliõpilane Mait Ollino kristallograafia laboratooriumis.

I kursuse üliõpilased Reet Raiorg (vasakul) ja Anne Kutsar keemialaboratooriumis.

H. Araku fotod

Üliõpilased tootmises

I kursuse üliõpilased töötavad paljudes Tallinna ettevõtetes ja käitistes. Keemia-mäeteaduskonna üliõpilased aga koguni Kohtla-Järve Keemiakombinaadis.

Külastades Tallinna Vineeri- ja Mööblivabrikut, selgub, et suur osa ehitusteaduskonna üliõpilasi saab tulevaseks elukutseks vajalikke praktilisi kogemusi just siin. Üliõpilased töötavad maalritena ja puuseppadena. Nende jutust selgub, et töö on huvitav ja toob igati kasu eriala omandamisele.

Üliõpilased on kaasa tõmmatud ka ühiskondlikku töösse. Nii kuuluvad nad ametiühingu gruppidesse, võtavad osa kultuuri- ja sporditööst. Üliõpilaste kasutada on ka vabriku raamatukogu ja punanurk, neile peetakse mitmesuguseid loenguid, viiakse läbi poliitvestlusi ja kavas on korraldada ka ekskursioone vennasvabariikidesse tootmise ja tehnikaga tutvumiseks. Üheks tublimaks töömeheks on puusepa eriala omav Vello Brett. Tema lähemaks sooviks on kvalifikatsiooni tõstmine.

Tallinna Üldehitustrustis töötavad I kursuse üliõpilased krohvijatena, müürseppadena ja montaažnikena. Tublimaks on montaažnik Valeri Sinjokov, olles esirinnas tootmises ja õppetöös. Valeri matriklit ehivad peale esimest eksamisessiooni ainult viied.

Mehaanika- ja energeetikateaduskonna üliõpilased töötavad lukkseppadena, terialitena jne. Tallinna Masinaehitustehases, tehases «Volta» ja mujal.

Üliõpilased ütlevad, et koolide reorganiseerimine oli igati õige, sest mis tulevane tootmise juht on see, kes pole oma elus ise tööpingi juures seisnud või höövlit pihus hoidnud. Pole õige ehitusinsener see, kes ise ei oska segu teha või kive müüri laduda.

K. HAIN

TALVEL URAALIDES

Ma ei tea kuidas on teiega, aga minuga on nii, et mulle meeldib üldiselt reisida ja seda eriti veel siis, kui on teada, et näed või kuuled midagi uut, midagi sellist, mida enne pole näinud.

Mõned aastad tagasi, kui olin veel instituudi IV kursusel, tutvustas dotsent Kalman meid oma loengutel muu hulgas ka kilpkaevandamisviisiga, kuid ei siis ega järgnevatel aastatel ei õnnestunud mul seda kaevandamisviisi isiklikult näha. Põhjus oli lihtne — kilpidega kaevandamist kasutati siiani ainult peamiselt tema sünnikohas — Kuzbassis. Seal aga meie instituudil praktikaobjekte ei ole. Nii et lühidalt, olin rõõmus, kui kuulsin, et Uraalides, Kizeli basseinis, on seda kaevandamisviisi kasutama hakatud ja kateeder tegi mulle ettepaneku sõita sinna meie diplomandide diplomiprojektide teemasid täpsustama.

Ega muud, kui kohver kätte ja — aidaa! Tallinn.

Sõit läks ruttu. Tartus viskasin pikali, Dnos pöörasin teise külje ja juba oligi Moskva. Kurski jaamas komposteerisin pileti Solikamski rongile ja täpselt 39 tunni ja 20 minuti pärast astusin Baskaja jaamas Uraali tuisku.

Mjaa! Kas olete viibinud talvel Uraalides? Suurem osa kindlasti mitte. Sellepärast lubage mul siin kohal öelda paar sõna. Uraali talv, see ei ole nagu meil — udune, niiske, lörtsi ja vihmaga pooleks. Seal on nii, et kui tuiskab ja sajab, siis hoia alt ja rahma hinge eest, et hangedesse kinni ei jääks. Maa ja taevas on koos — kõik ühesuguse lumevall. Kui tuisk juhtub tulema öösel, siis võid julgelt arvestada, et hommikul tuleb sul tükk aega lund kühveldada enne, kui uksest välja pääsed ja katusel korstnad üles otsida ning lumest puhtaks rookida enne, kui tule võid koldesse teha. Kui aga ei saja, siis paistab päike, paugub pakane ja siis ka alles näed, milline võib olla üks talveilm. Päikest, lund ja külma — kõike jätkub ja jääb ülegi. Mulle sai osaks õnn näha nii tuisku kui ka ilusat ilma...

Nojah, kell 8.30 Moskva ja kell 10.30 kohaliku aja järgi olin Baskaja jaamas ja paarkümmend minutit hiljem autobussi abiga Gremjatšenski linnas. Asub see linn mõnikümmend kilomeetrit Permist põhja pool ja mõnikümmend kilomeetrit Kizelist lõuna pool. Täpselt ütelda ei julge — järsku eksin, ja üldse, nagu isegi oma kogemustest teate, on parem hoiduda liiga täpsete arvude nimetamisest (lõpuks pole mul ju ka praegu suguai eksami olukord, kus teinekord tuleb konkreetsele küsimusele vastamiseks kasutada konkreetseid «laeandmeid»). Sealsamas, Gremjatšenskis, sain ka nende kaevanduste täpsed koordinaadid, kus meie V kursuse mäemehed praktikal asuvad ja ega muud, kui edasi.

Ootasin parajasti linna täitevkomitee ees autobussi kui kuulsin esimest tuttavat tervitust:

«Tervist sm. Kesküla. Juba siin!» See oli Leonid Tšerkassov, ja nüüd läks sõit kaevanduseni juba koos. Samas kaevanduses oli praktikal ka Juljus Vedermann ja kui ka tema õhtusest vahetusest ühiselamusse jõudis, läks jutuks lahti. Mul oli Tallinna sigarette ja Moskva apelsine, noormeeste algatusel sigines nende kõrvale ka Uraali konjakit ja nii vestlesimegi kuni kella kolmeni öösel. Et saaksite ettekujutuse kaevanduse ühiselamusisesest temperatuurist, siis ütlen, et magasin lahtise akna all kogu öö, vaatamta sellele, et väljas oli ligi 20 kraadi külma.

Järgmisel päeval ajasin pikemalt juttu kaevanduse ülema asetäitja Pavel Dudõrjeviga, kes rahuldas üldiselt minu uudishimu kilpkaevandamisviisi osas ja hiljem vaatasin seda ka praktikas, mõnisada meetrit allpool maapinda. Seda, kallid lugejad, ma teile lähemalt kirjeldama ei hakka. Pikaks läheks. Kes aga asja vastu huvi tunneb, võib sellega lähemalt tutvuda Leonid Tšerkassovi diplomitöös, mis valmib 6. juuniks k. a. ehk natuke varem või hiljem...

Samal õhtul hakkas tuiskama, kuid hommikul säras jälle päike ja kui kella 9 paiku naaberkaevandusse, diplomand Sergei Krõsovi juurde teele asusin, oli ilusamatest ilusam ja kaunimatest kaunim talveilm. Olgu mainitud, et tegin seda laenatud suuskadega, sest lausa patt oleks olnud minu meelest jätta kasutamata suurepärast võimalust liuelda üle Uraali mägise maastiku. Jõudes esimesele mäetipule, peatusin tükk-tükk aega. Vaade oli imeilus. Ümber kaunid metsaga kaetud mäekuplid, mis kaugemal upuvad helkjasse sinedusse. Nende vahel aga mitmesse suunda kulgevad orud. Iga puu rikkaliku lumekatte all on omaette kunstiteos, kopsudesse tungib karge, puhas, männi- ja kuusevaiauga parajalt lõhnastatud talveõhk ja mõned meetrid silmapiirist kõrgemal särab päike. Noh, kui raamatutes vahel kirjutatakse neitsilikust maastikust, siis on see siin Uraalides peale öist lumesadu tõsiselt olemas. Lausa süda hakkas valutama. Kuidagi kahju oli sellele puhtale, valgele, säravale, puutumatule lumele teha esimesi jälgi. Kuid, mis teha. Tee viis otse. Ohkasin, surusin kepipidele ja juba liuglesingi mäest alla...

Krõsovit kohtasin samuti ühiselamus. Ajasime kiiresti oma jutud ära — ta tõttas tööle — ja pöördusingi tagasi. Järgmistel päevadel käisin veel kaevandustes, kus olid praktikal Vladimir Kušnir, Konstantin Sorokin, Vassili Grebenkov ja Ilon Luništšuk, ning minu ülesanne oli täidetud. Lisaks instituudist kaasa antud juhenditele olid noormehed saanud lähemaid näpunäiteid ja nad võisid oma diplomiprojektide teemade lahendamisele asuda juba konkreetselt.

Üldiselt tuleb öelda, et meie mäemehed on Kizeli basseinis au sees. Nad töötavad kõik juhtivatel kohtadel (samal ajal kui Permi Mäeinstituudi meestele anti ainult labidameeste kohad) ja tulevad oma ülesannetega toime hästi.

Ega mul jäänudki muud üle kui jälle kohver kätet ja hüvasti meie mäemehed, hüvasti Gremjatšensk, hüvasti Baskaja, hüvasti talvine Uraal. Jälle Tšusovskaja, Perm, Kirov, Gorki, Moskva (ümberistumisega), Balogoje, Staraja Russa, Dno, Tartu — ja tere Tallinn, tere Kopli, tere instituut.

E. KESKÜLA,
geoloogia ja mäeasjanduse kateedri õppejõud

Kaheaastast tööstaaži omavatest I kursuse üliõpilastest komplekteeriti erirühmad, kellede õppetöö toimub päeval. Automaatika ja telemehaanika erialal õpib 2 erirühmas 24 üliõpilast.

Pildil: õpperühma AA-29 s üliõpilane Ernst Tšengov loengul.

Möödunud semestril esinesid alati tublilt meie rahvatantsijad. Ka kevadsemestril loodame neilt näha uusi rahvatantse.

H. Araku fotod

Toimetaja O. PÕDER

Орган партбюро, дирекции, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский Политехник», г. Таллин.